

ایراد 1: ابهام در کفایت و تنوع نمونه

مستند مقاله

-صفحه 8 و 10: اشاره به 15 مشارکت‌کننده و اشباع مضمونی

مشکل چیست؟

صرف اعلام اینکه نمونه 15 نفر بوده و اشباع حاصل شده، برای اقناع داور کافی نیست. در پژوهش کیفی، مسئله فقط تعداد نیست، بلکه منطق انتخاب افراد و تنوع تجربه‌ها مهم است .

در متن فعلی روشن نیست که آیا مشارکت‌کنندگان از نظر:

-جنسیت

-سن

-تأهل

-سطح درآمد

-سطح تحصیلات

-نوع خانوار

-الگوی خرید

-شدت مواجهه با نااطمینانی

تنوع کافی داشته‌اند یا خیر.

چرا این مسئله مهم است؟

اگر تنوع نمونه روشن نباشد، داور نمی‌تواند قضاوت کند که مضامین استخراج‌شده حاصل پوشش کافی ابعاد پدیده بوده یا فقط بازتاب تجربه گروه محدودی از افراد است.

اصلاح پیشنهادی

1. جدول کامل ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان را بیاورید.
2. توضیح دهید که منطق نمونه‌گیری هدفمند چه بوده است.
3. اگر از نمونه‌گیری با حداکثر تنوع استفاده شده، صریحاً بیان شود.
4. توضیح دهید که اشباع دقیقاً در چه مرحله‌ای و بر اساس چه نشانه‌هایی حاصل شد.

نمونه‌گیری به صورت هدفمند و با تلاش برای بیشینه‌سازی تنوع مشارکت‌کنندگان از نظر سن، جنسیت، وضعیت اقتصادی و الگوی خرید انجام شد. پس از مصاحبه پانزدهم، تکرار مضمونی در داده‌ها مشاهده شد و کد جدید معناداری به دست نیامد؛ از این رو اشباع مضمونی حاصل شده تلقی گردید.

ایراد 2: زنجیره تحلیل داده‌ها شفاف نیست مستند مقاله

236 - کد اوله

8 - مضمون اصلی

### ### مشکل چیست؟

مقاله اعداد را ذکر می‌کند، اما نشان نمی‌دهد که این گذار چگونه رخ داده است .

داور باید بتواند ببیند:

$$\{\text{مضمون فرعی}\} \rightarrow \{\text{كد اوليه}\} \rightarrow \{\text{نقل قول خام}\} \rightarrow \{\text{مضمون اصل}\}$$

در متن فعلی، این مسیر تحلیلی به اندازه کافی قابل ردیابی نیست.

## چرا این مسئله مهم است؟

در پژوهش کیفی، اعتبار تحلیل تا حد زیادی وابسته به شفافیت فرایند کدگذاری است. اگر این مسیر دیده نشود، تحلیل ممکن است ذهنی، سلیقه‌ای یا غیرقابل پیگیری به نظر برسد.

## صلاح پیشنهادی

1. یک جدول نمونه اضافه کنید با ستون‌های:

- نقل قول مشارکت کننده

- کد اولیه

- مفهوم/مضمون فرعی

- مضمون اصلی

2. حداقل برای 3 تا 5 نمونه این زنجیره را نشان دهید.

3. توضیح دهید که ادغام، حذف یا پالایش کدها بر چه اساسی صورت گرفته است.

## نمونه جدول پیشنهادی

|نقل قول خام | کد اولیه | مضمون فرعی | مضمون اصلی |

|---|---|---|---|

« |دیگر هر چیزی را نمی خرم، اول بررسی می کنم ضروری هست یا نه» | ارزیابی ضرورت خرید | اولویت بندی  
نیازها | عقلانی شدن رفتار خرید |

« می‌ترسیدم کالاها نایاب شوند» | ترس از کمبود | نگرانی از دسترسی | اضطراب اقتصادی و ترس از کمبود |

---

### پیراد 3: معیارهای اعتمادپذیری ذکر شده‌اند اما اجرای آنها به‌اندازه کافی عملیاتی نشده است

### مستند مقاله

- صفحه 10:

- باورپذیری
- انتقال‌پذیری
- اتکاپذیری
- تأییدپذیری

### مشکل چیست؟

ارجاع به معیارهای Lincoln & Guba کافی نیست؛ باید نشان داده شود که این معیارها در عمل چگونه اجرا شده‌اند .

در متن فعلی، مواردی مانند external audit ، peer debriefing ، member checking یا بازبینی کدها توسط پژوهشگر دوم به‌صورت روشن و مستند دیده نمی‌شود.

### چرا مهم است؟

بدون شواهد عینی، بخش اعتمادپذیری ممکن است صرفاً فرمال و تشریفاتی تلقی شود.

### اصلاح پیشنهادی

1. اگر بازبینی توسط مشارکت‌کنندگان انجام شده، دقیقاً بنویسید:

- با چند نفر؟

- در چه مرحله‌ای؟

- چه بازخوردی دریافت شد؟

2. اگر ممیزی یا بازبینی همکار وجود داشته، روشن کنید.

3. اگر انجام نشده، به‌عنوان محدودیت پژوهش ذکر شود.

##عبارت پیشنهادی

حبرای افزایش باورپذیری، بخشی از کدها و تفسیرهای اولیه با چند مشارکت‌کننده بازبینی شد و اصلاحات لازم بر مبنای بازخورد آنان اعمال گردید. همچنین، بخشی از فرایند کدگذاری توسط پژوهشگر همکار مرور شد تا از سوگیری تفسیری کاسته شود.

---

##یراد 4: تحلیل دستی بدون توضیح کافی درباره کنترل خطا

###مستند مقاله

-صفحه 9: تحلیل داده‌ها به‌صورت دستی

##مشکل چیست؟

تحلیل دستی ذاتاً ایراد ندارد، اما وقتی از نرم‌افزار استفاده نمی‌شود، باید روشن شود که:

-چگونه کدها مدیریت شده‌اند؟

-چگونه از حذف/تکرار اشتباه جلوگیری شده؟

- چگونه ثبات تحلیلی حفظ شده؟

##صلاح پیشنهادی

1. توضیح دهید از چه ابزارهایی استفاده شده:

- جدول اکسل؟

- ماتریس کدگذاری؟

- دفترچه یادداشت تحلیلی؟

2. فرآیند بازبینی چندمرحله‌ای کدها توضیح داده شود.

3. اگر پژوهشگر دوم در کنترل کدها نقش داشته، بیان شود.

##نتیجه دآوری

در وضعیت فعلی، تحلیل دستی قابل قبول هست ولی کافی تبیین نشده.

---

##یراد 5: خطر بیش‌تعمیم‌دهی یافته‌ها

###مستند مقاله

-صفحه 2 چکیده

-صفحه 10 یافته‌ها

##مشکل چیست؟

در برخی عبارات، لحن مقاله به‌گونه‌ای است که گویی یافته‌ها درباره همه مصرف‌کنندگان یا کل جامعه قابل تعمیم‌اند؛ در حالی که مطالعه کیفی با 15 نفر، بیشتر در پی فهم عمیق تجربه‌ها است نه تعمیم آماری.

## چرا مهم است؟

بیش تعمیم‌دهی، یکی از رایج‌ترین اشکالات مقالات کیفی است و موجب تضعیف اعتبار علمی مقاله می‌شود.

## صلاح پیشنهادی

به جای جملات قطعی و کلی، از تعابیر مقید استفاده شود:

«- در تجربه مشارکت‌کنندگان پژوهش...»

«- داده‌های این مطالعه نشان می‌دهد...»

«- به نظر می‌رسد در این بافت خاص...»

## مثال بازنویسی

### عبارت ضعیف

> جنگ رفتار خرید مصرف‌کنندگان را عقلانی‌تر می‌کند.

### عبارت بهتر

> در تجربه مشارکت‌کنندگان این پژوهش، نااطمینانی ناشی از جنگ با افزایش تمایل به ارزیابی ضرورت خرید، مقایسه قیمت و مدیریت محتاطانه‌تر منابع همراه بوده است.

---

## یاد 6: مفهوم «مصرف آگاهانه» دارای بار هنجاری و نیازمند تعریف دقیق است

### مستند مقاله

-صفحه 2: در چکیده و کلیدواژه‌ها

-صفحه 10: در مضامین

##مشکل چیست؟

اصطلاح مصرف آگاهانه می‌تواند دو معنا داشته باشد:

1. معنای تحلیلی/توصیفی

2. معنای ارزشی/هنجاری

در متن فعلی مشخص نیست نویسندۀ دقیقاً کدام معنا را اراده کرده است.

##چرا مهم است؟

اگر مفهوم عملیاتی نشود، داور این‌طور برداشت می‌کند که نویسندۀ یافته‌ها را ارزش‌داوری کرده است.

##اصلاح پیشنهادی

1. برای «مصرف آگاهانه» تعریف دقیق ارائه کنید.

2. مشخص کنید که این مفهوم بر چه شاخص‌هایی دلالت دارد:

- مقایسه قیمت

- اجتناب از خرید هیجانی

- توجه به کارکرد

- اولویت‌بندی ضروریات

- انتخاب جایگزین

### ## عبارت پیشنهادی

>منظور از مصرف آگاهانه در این پژوهش، الگویی از تصمیم‌گیری خرید است که با ارزیابی ضرورت کالا، مقایسه گزینه‌ها، حساسیت نسبت به قیمت و پرهیز از خریدهای غیرضروری شناخته می‌شود.

---

##یراد 7: سهم نوآورانه مقاله به‌قدر کافی اثبات نشده است

###مستند مقاله

-صفحه 2: ادعای نوآوری در چکیده

-صفحه 4 تا 7: مبانی نظری و پیشینه

##مشکل چیست؟

ادعای نوآوری صرفاً با گفتن اینکه «این پژوهش نوآور است» محقق نمی‌شود. باید دقیقاً مشخص شود:

-در مقایسه با چه مطالعاتی؟

-در کدام بُعد؟

-از نظر زمینه، روش، جامعه، یا مدل مفهومی چه تفاوتی وجود دارد؟

##اصلاح پیشنهادی

یک بخش مستقل یا حداقل یک پاراگراف روشن اضافه شود با عنوانی شبیه:

-خلأ پژوهشی

-سهم و نوآوری پژوهش

-تمایز این مقاله با پژوهش‌های پیشین

## ## ساختار پیشنهادی

1. مطالعات پیشین بیشتر بر چه چیزی متمرکز بوده‌اند؟

2. چه چیزی کمتر بررسی شده؟

3. این مقاله دقیقاً چه چیزی را اضافه می‌کند؟

## ## نمونه عبارت پیشنهادی

> برخلاف بخش عمده ادبیات موجود که پیامدهای جنگ را در سطح کلان اقتصادی، امنیت غذایی و زنجیره تأمین بررسی کرده‌اند، این پژوهش بر تجربه زیسته مصرف‌کنندگان در سطح خرد تمرکز می‌کند و با رویکرد تحلیل مضمون، سازوکارهای شناختی، عاطفی و رفتاری تغییر خرید را آشکار می‌سازد.

---

## یاد 8: اشاره به تناقض‌های مربوط به مشارکت‌کنندگان 12، 14 و 15 مبهم و مسئله‌ساز است

## ### مستند مقاله

- صفحه 10: اشاره به «اصلاح تناقض‌های احتمالی مربوط به مشارکت‌کنندگان 12، 14 و 15»

## ## مشکل چیست؟

این عبارت در متن نهایی مقاله بسیار حساس است. چون داور می‌پرسد:

- این تناقض‌ها چه بوده‌اند؟

- چرا رخ داده‌اند؟

- چگونه اصلاح شده‌اند؟

- آیا داده‌ها تغییر یافته‌اند یا فقط تفسیر روشن‌تر شده؟

اگر توضیح کافی داده نشود، این جمله ممکن است شائبه دخالت ناموجه در داده‌ها یا ضعف در کیفیت مصاحبه‌ها را ایجاد کند.

##صلاح پیشنهادی

دو راه وجود دارد:

###راه اول: توضیح روش‌مند

اگر واقعاً تناقض‌ها بخشی از فرایند تحلیل بوده‌اند، باید توضیح داده شود:

- ماهیت تناقض چه بود؟

- چگونه بررسی شد؟

- آیا با رجوع مجدد به داده‌ها حل شد؟

- آیا حذف موردی صورت گرفت؟

###راه دوم: حذف یا بازنویسی جمله

اگر جمله ضروری نیست، بهتر است حذف شود یا با ادبیات روش‌شناختی دقیق‌تری بازنویسی شود.

##بازنویسی بهتر

> در موارد معدودی که ابهام یا ناهمخوانی در پاسخ‌ها مشاهده شد، پژوهشگران با رجوع مجدد به متن پیاده‌سازی شده و بررسی بافت پاسخ‌ها، کدگذاری نهایی را بازبینی کردند.

##یراد 9: یافته‌ها نیازمند نقل قول‌های پشتیبان بیشتری هستند

###مستند

-تا صفحه 10، ساختار مضامین معرفی شده اما هنوز شواهد نقل قولی کافی در داده فعلی دیده نشده است.